

Notitser.

I.

Arvestatistik.

Iblandt den administrative Statistiks Specialiteter har Franskændene med Forkærlighed kastet sig over Arvestatistiken. Som oftest har møjsommelige Studier paa dette vanskelige Omraade givet magert Udbytte, men det hændes dog nu og da, at der gennem Arvestatistiken kastes interessante Strejflys over visse Samfundsforhold, som vanskelig lader sig opklare ad anden Vej. Et saadant Held har til en vis Grad fulgt Jacques Bertillons sidste Arbejde paa dette Omraade, en Afhandling der forelagdes paa det internationale statistiske Instituts 12te Session i Paris 1909 og senere i lidt ændret Form er trykt i »Journal de la Société de Statistique de Paris« (Aargang 1910, Nr. 8—9).

Som det første Resultat af sine Undersøgelser fremhæver Bertillon Paavisningen af det overordentlig store Antal Formuer, der findes i Frankrig (Udtrykket »Formue« taget i videste Betydning lige ned til de aller mindste). Iblandt 780000 Personer, der døde i Løbet af et Aar, var der 356000, som efterlod sig Arv. Dette er meget betydeligt, naar man erindrer, at de 780000 Dødsfald omfatter alle Aldre lige ned til de nyfødte Børn. Hvis man deler de Døde i Grupper efter Alder, finder man følgende Forholdstal. (Tallene angive, hvor mange Procent af hver Aldersgruppes Døde, der efterlod sig Arv).

Under 25 Aar	6 %
25—40 —	46 —
40—50 —	62 —
50—60 —	74 —
60—70 —	71 —
70—80 —	60 —
over 80 —	50 —
Alle Aldre	46 —

Tre Fjerdedele af alle Franskmænd (Mænd og Kvinder), som er bleven 50 Aar gamle, ejer Formue. Man ser, hvorledes Formuedannelsen skrider frem med Alderen indtil 50—60 Aars Alderen. Naar den derefter atter aftager for de ældste Aldersklasser, skyldes dette maaske, at de, der dør som gamle, for en Del har fortæret deres Formue. Bertillon forklarer Tallene paa denne Maade, men han synes at overse den Indflydelse, det maa have, at de 80-aarige tilhører en 30 Aar ældre Generation end de 50-aarige; om 30 Aar vil maaske ikke Halvdelen, men de tre Fjerdedele af de Franskmænd, der dør i 80 Aars Alderen, efterlade sig Arv.

Naar 46 % af alle Franskmænd efterlader sig Arv, maa det dog erindres, at Arven ofte er meget lille. Saaledes er over en Fjerdedel af de efterladte »Formuer« højst 500 Fr., en anden Fjerdedel er mellem 500 og 2000 Fr. og atter noget over en Fjerdedel mellem 2000 og 10000 Fr. Kun 2 af 100 Formuer, der falder i Arv, er over 100000 Fr. Franskmændene er et Folk af Kapitalister, men af smaa Kapitalister.

Interessante Resultater fremkommer der, naar man deler de Døde i Grupper efter Antallet af deres efterladte Børn.

(Se omstaaende Tabel).

Jo større Børneslokken er, des sjældnere er der Arv. En Franskmand, som ikke har Søskende, vil i 70 af 100 Tilfælde faa Arv efter Forældrene; er der tre Søskende, vil Chancen kun være 50 %, og er der 5 eller flere Søskende, vil der kun i 40 af 100 Tilfælde være Arv efter

		Af 100 Afdøde efterlod sig Arv
Familier med	1 Barn	70
—	— 2 Børn	59
—	— 3 —	50
—	— 4 —	46
—	— 5 —	41
—	— 6 —	39
—	— 7 eller flere Børn	40

Forældrene. Men ikke nok hermed: den Formue, der efterlades, er gennemsnitlig mindre, hvor der er mange Børn, end hvor der er faa (Eks.: 2 Børn: 14000 Fr., 4 Børn: 11000 Fr.; 7 Børn: 9000 Fr.). Regelen brydes ganske vist af 1-Barns Familierne, hvor den efterladte Formue er mindre end i 2- og 3-Børns Familierne, men dette forklares ved, at det er let at overdrage en Del af Formuen til det eneste Barn, medens Arveladeren endnu er i Live, og dette antages at finde Sted i betydeligt Omfang for at undgaa Arveafgiften.

En Undersøgelse af, hvorledes Formuerne deles ved Arvefald, viser følgende Resultater. Hundrede Formuer paa mindre end 100000 Fr. hver deles i 278 Lodder; hundrede Formuer paa 100—500000 Fr. hver deles i 219 Lodder, hundrede Formuer paa $\frac{1}{2}$ —2 Mill. Fr. hver deles i 190 Lodder og hundrede Formuer paa over 2 Mill. Fr. hver deles kun i 166 Lodder. Det vil altsaa sige, at Arvedelingen splitter de smaa Formuer stærkere end de store.

Paa Grundlag af detaillerede Oplysninger om Sammensætningen af de Formuer, der falder i Arv, har Bertillon foretaget forskellige interessante Beregninger. Saaledes undersøger han, hvor stor Værdien er af de Landejendomme i Frankrig, der ejes af Folk, som bor i Paris og bruger deres Indtægter der. Resultatet er den nette Sum af 3 Milliarder Fr. Renten af denne Sum kan altsaa betragtes som en Tribut, der aarlig ydes Hovedstaden

af det øvrige Land, uden at dette modtager nogen direkte Modydelse.

Paa samme Grundlag beregner Bertillon den samlede Værdi af udenlandske Børspapirer i Frankrig til ca. 20 Milliarder Fr. *)

— Bertillon nøjes ikke med at bearbejde det rigelige Materiale, den franske Arvestatistik byder. Han har ladet sig friste ind paa internationale Sammenligninger. De store Uligheder, som Lovgivning og administrativ Praksis vedrørende Arvefald og Arveafgift rummer i de forskellige Lande, medfører naturligvis, at Statistiken paa dette Omraade i høj Grad maa arbejde med bred Pensel; eksakte Resultater kan man ikke vente, hvor Vilkaarene for Sammenligninger er saa fortvivlede som her.

Medens den franske Arvestatistik omfatter alle Formuer, der falder i Arv (lige ned til de aller mindste), er det samme ikke Tilfældet i de fleste andre Lande. Som oftest er de smaa Formuer fritagne for Arveafgift, og den administrative Statistik interesserer sig derfor kun for Boer over en vis Værdi. Nogenlunde ensartede Tal kan man faa for en Række Lande, naar man ikke gaar længere ned end til Boer paa ca. 2000 Fr. Af hver 1000 Døde over 40 Aars Alderen efterlod følgende Antal sig en Formue paa mindst 2000 Fr:

Frankrig	364
Belgien.....	278
Nederlandene	218
Spanien	202
Storbritannien og Irland ...	186
Italien	130

Ejendommeligt er det, at uagtet der er bortset fra alle Formuer paa under 2000 Fr., staar Frankrig dog

*) Ad andre Veje har Leroy-Beaulieu beregnet Værdien af fremmede Papirer i fransk Eje til højst 25 Milliarder Fr., medens Alfred Neymarck er naaet til et langt højere Tal, ca. 35 Milliarder.

med forholdsvis dobbelt saa mange Arve-Formuer som Storbritannien og Irland. Iøvrigt kan Sammenligningen for Frankrigs og Englands Vedkommende føres et godt Stykke videre ved Hjælp af en Række Oplysninger i »The Inland Revenue Report«. Dersom man medtager Boer paa under 2000 Fr., er i Frankrig det samlede Antal af store og smaa Formuer, der falder i Arv, 819 for hver 1000 Døde over 40 Aar. Det tilsvarende Tal for England er kun 235. Grupperer man de 819 og de 235 Formuer efter deres Størrelse, faar man følgende Tal:

Frankrig:		England:	
Indtil 2000	Fr. 455	Indtil 2500	Fr. 49
2000—10000	— 234	2500—12500	— 98
10000—250000	— 124	12500—250000	— 77
Over 250000	— 6	Over 250000	— 11
	819		235

Grænserne mellem Grupperne falder ikke ganske sammen (1 £ er regnet = 25 Fr.), men dette er uden Betydning lige overfor de Forskelligheder, Tallene iøvrigt frembyde. Det er rimeligt, at Antallet af Boer under 2500 Fr. (100 £) i England er angivet alt for lavt; saadanne smaa Formuer ere nemlig fritagne for Arveafgift. Men selv om man bortser herfra, findes der af Formuer, som man overalt vil kalde middelstore, forholdsvis langt flere i Frankrig end i England. Derimod staar England med omtrent dobbelt saa stort Tal for de største Formuer (over $\frac{1}{4}$ Mill. Fr.); for hver 1000 Døde over 40 Aar falder der af saadanne Formuer 6 i Arv i Frankrig, men 11 i England. Og saa stærkt vejer denne Gruppe til, at Gennemsnittet af de arvede Beløb pr. 1000 Døde over 40 Aar bliver omtrent dobbelt saa stort i England som i Frankrig (21000 imod 12000 Fr.). En ganske god Illustration til Forskellen mellem Formuefordelingen i de to Lande.